

Fremsat den 15. november 2023 af Trine Pertou Mach (EL), Pelle Dragsted (EL), Jette Gottlieb (EL), Runa Friis Hansen (EL), Anne Hegelund (EL), Rosa Lund (EL), Søren Egge Rasmussen (EL), Søren Søndergaard (EL) og Victoria Velasquez (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om forbud mod import af varer fra israelske bosættelser

Folketinget pålægger regeringen at foretage de nødvendige lovgivningsmæssige og administrative initiativer med henblik på at indføre et forbud mod import af varer fra de ulovlige israelske bosættelser.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en delvis genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 43 fra folketingsåret 2018-19, 1. samling. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, B 43 som fremsat, tillæg B, betænkning over B 43, og tillæg F, møde 51, kl. 10:54, og møde 69, kl. 14:48.

Mere end 465.000 israelere har pr. oktober 2023 bosat sig i folkeretsstridige bosættelser på den palæstinensiske Vestbred. Antallet af egentlige bosættelser på Vestbredden fra regnet Østjerusalem er 146, hvortil kommer 144 såkaldte forposter. Tallene stammer fra den israelske fredsorganisation Peace Now's hjemmeside, der systematisk følger udviklingen i bosættelserne under overskriften »Settlement Watch«.

Den israelske højreorienterede regering udbygger systematisk bosættelserne og øger deres antal. Dagbladet Politiken citerede senest Israels finansminister og minister for bosættelser, Bezalel Smootrich, for en plan om at fordoble antallet af bosættere på Vestbredden (»Vestbredden koger: Snevevis af palæstinensere dræbt af soldater og bosættere«, politiken.dk, den 19. oktober 2023).

Den israelske besættelse af Palæstina, der har stået på i mere end et halvt århundrede, er igen og igen blevet erklæret ulovlig i henhold til international lov. Under hele besættelsen har den israelske stat haft en ekspansiv bosættelsespolitik, hvor staten har tilskyndet israelere til at bosætte sig i de besatte områder. Adskillige FN-resolutioner bekræfter, at israelske bosættelser overtræder folkeretten.

Bosættelserne er internationalt fordømt af bl.a. FN, EU og USA. Et bredt flertal i Folketinget har i mange år stået sammen om, at Israel skal stoppe sin bosættelsespolitik, og at israelske bosættelser ikke skal legitimeres eller have forbedret deres økonomiske muligheder gennem politiske aftaler og offentlige eller private engagementer. Nærværende beslutningsforslag skal ses i forlængelse af Folketingets vedtagelser V 53 fra 2016, V 30 fra 2018 og V 100 fra 2021, der alle blev vedtaget med meget brede flertal. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2015-16, tillæg G, V 53, vedtaget under F 25 om situationen på Vestbredden, Folketingstidende 2017-18, tillæg G, nr. V 30, vedtaget under F 9 om investeringsforeningers og kommuners investeringer i virksomheder med aktiviteter i ulovlige bosættelser og Folketingstidende 2020-21, tillæg G, V 100, vedtaget under F 45 om udviklingen på Vestbredden.

Handel med bosættelserne styrker deres økonomi og levedygtighed og mulighed for ekspansion og dermed også deres indvirkninger på det palæstinensiske samfund. I den nuværende sprængfarlige situation mellem israelere og palæstinensere i kølvandet på Hamasterroraktionen den 7. oktober 2023 udgør bosættelserne en farlig kilde til yderligere eskalation med mange dræbte på begge sider til følge.

Organisationen Oxfam International kritiserer, at EU og

EU's medlemslande fortsat tillader handel med de ulovlige bosættelser, idet fortsat handel med bosættere »hver dag forøger palæstinenserens fattigdom og krænkelse af deres rettigheder« (»Stop trade with illegal settlements!«, www.oxfam.org), og Amnesty International gennemfører i flere lande kampagner for forbud mod import af varer fra de folkeretsstridige bosættelser.

EU er Israels vigtigste handelspartner, og en udvidet associationsaftale betyder, at produkter fra Israel får en favorabel toldbehandling, jf. Fødevarestyrelsens faktaark med spørgsmål og svar i relation til »Fortolkende meddelelse om oprindelsesangivelse for varer fra de områder, der har været besat af Israel siden juni 1967«. Den gunstige toldbehandling gælder dog ikke varer produceret i bosættelserne. Dette forsøges reguleret ved krav om, at postnummer og område, hvor varen har sin oprindelsesberettigede fremstilling, oplyses (»Import fra Israel«, SKAT, den 9. august 2012).

I 2015 indførte EU en mærkningsordning, der betyder, at en række varer fra ulovlige israelske bosættelser ikke må deklareres som »Made in Israel«, men skal deklareres som lavet i israelske bosættelser, jf. Fødevarestyrelsens faktaark nævnt ovenfor. Flere lande, heriblandt Danmark, har endvidere indført en frivillig mærkningsordning for producenter på de vareområder, hvor der ikke er et krav om obligatorisk mærkning.

Efter forslagsstillernes opfattelse bør der straks indføres et dansk forbud mod import af bosættere, idet handel med varer fra bosættelserne understøtter bosættelserne økonomisk, hvilket muliggør deres ekspansion og derved er medvirkende til krænkelse af palæstinenserens rettigheder. Så længe Danmark tillader import af bosættere, er det efter forslagsstillernes opfattelse at betragte som en implicit anerkendelse af og assistance til bosættelserne. Som beskrevet ovenfor har Danmark en international forpligtelse til ikke at understøtte eller assistere ulovlige israelske bosættelser, hvilket er bekræftet af et bredt flertal i Folketinget.

Alle lande har pligt til at sikre respekten for international lov og menneskerettigheder. Det gælder også forpligtelsen til ikke at understøtte eller assistere Israels bosættelsespolitik.

Det er omdiskuteret, om enkelte EU-medlemslandes forbud er gyldige inden for EU-retten. Daværende udenrigsminister Anders Samuelsen har i et svar til Folketinget oplyst, at handelspolitik er EU-enekompetence, og at et importforbud kun kan gennemføres i EU-regi, jf. Europaudvalget, alm. del – svar på spørgsmål 268, folketingsåret 2017-18. Professor i international ret James Crawford vurderede imidlertid i 2012 i en juridisk udredning om tredjelandes pligt i forhold til bosættelserne, at EU-lande kan forbyde import af bosættere inden for EU-retten med henvisning til forbud af hensyn til den offentlige orden som beskrevet i Rådets forordning (EF) nr. 260/2009 af 26. februar 2009 om den fælles importordning (»Third Party Obli-

gations with respect to Israeli Settlements in the Occupied Palestinian Territories – Opinion», James Crawford, 2012).

Det er forslagsstillernes opfattelse, at EU ikke skal forhindre Folketinget i at overholde international lov, og at et

eventuelt hensyn til EU's handelspolitik ikke skal stå over hensynet til menneskerettigheder.

Skriftlig fremsættelse

Trine Pertou Mach (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod import af varer fra israelske bosættelser.

(Beslutningsforslag nr. B 71)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.